

Bromma Hembygdsförening

Åkeshofs slott, 168 38 Bromma

Bromma 1 december 2024

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Bromma Hembygdsförenings synpunkter gällande detaljplan för del av Eneby 1:1, Ögat 1 m.fl. vid Spångavägen, S-Dp 2021-15311

Bromma hembygdsföreningen har fått remiss från stadsbyggnadskontoret ang. rubricerat förslag till detaljplan och vill här lämna våra synpunkter.

Vi har deltagit vid Samrådsmötet den 6 nov och vid ett flertal tillfällen besökt områdena. Underlagsmaterialet är omfattande och digert redovisat. Våra synpunkter delas upp enligt områdenas benämning: område A, område B resp. område C.

Område A:

Att bebygga marken i område A innebär att ett stort bestånd av uppvuxna träd måste fällas samt att marken som skall iordningställas som parkmark måste rensas från stora stenblock som ligger där. Bromma hembygdsförening vill slå vakt om och utveckla kulturhistoriska värden, skydda naturvärden samt bidra till en hållbar utveckling av Bromma. Med hänsyn till tomtmarkens förutsättningar, byggnadens storlek och tillgänglighet är hembygdsföreningen tveksam till om den föreslagna exploateringen bidrar till detta.

Byggnaden är placerad längs med Spångavägen från korsningen med Styresman Sanders väg. Angränsande vägar har försetts med in- och utfartsförbud längs hela tomtgränsen. Parkering för boende är tänkt ske i garage på andra sidan Spångavägen.

Troligtvis får byggnaden 4 stycken bostadsentréer, varav 2 stycken föreslås göras genomgående från gata till gård. Det innebär bostadsentréer och entréer till de lokaler i bottenvåning som detaljplanen tillåter vetter mot Spångavägen. Bostadsentréerna mot gård måste kunna nås för transporter, handikappbilar mm. Behov av stopplatser, lastplatser mm längs med Spångavägen kommer att bli stort om inte allt skall lastas in från baksidan av huset.

En angöringsficka för ett fåtal bilar på gatumark vid Styresman Sanders väg är redovisad. Den behöver då även rymma handikapparkering för boende och tillfällig parkering för

Ordförande
Inger Larsson
Tel: 070-514 56 40
ordforande@
brommahembygd.se

Kassör
Petra Söderholm
kassor@
brommahembygd.se

Sekreterare
Ulla-Britt Stegenberg
Tel: 070-307 22 75
sekreterare@
brommahembygd.se

Informationssekreterare
Kent Edlund
Tel: 070-565 75 59
info@
brommahembygd.se

Årsbokskommittén
Kerstin Cunelius
brommaboken@
brommahembygd.se

Organisationsnr:
802016-4243

Bankgiro: 5725-1126
Swish: 123-474 99 25

besökare. Denna lösning anser vi inte uppfyller grundläggande krav på tillgänglighet till bostäder och lokaler. Gårdssidan bör reserveras för de boende och förbudet mot in- och utfart mot del av Styresman Sanders väg måste tas bort.

Gårdsutrymmet till bostadsbyggnaden är mycket trångt och framsidan begränsas av trafikerade Spångavägen med gång- och cykelbana. Att få till en större tomtyta är svårt. Det som behöver ändras är byggnadens storlek. Byggnaden behöver ges mindre djup, göras smalare, för att bättre passa in på denna tomtmark. **Se bilaga 1.**

Byggnaden är indelad i två delar med olika hushöjd. Delen närmast korsningen föreslås uppföras i 6 våningar och den andra delen i 5 våningar. Trots det olika antalet våningar har båda delarna på S-DP getts samma taknockshöjd: **+41,7**. Detta bedömer vi vara ett misstag från stadsbyggnadskontoret vilket de bekräftade vid samrådsmötet.

Föreningen anser att de föreslagna byggnadernas höjd inte tar hänsyn till omkringliggande byggnader. Byggnadsdelen närmast vägkorsningen bör vara lägre än den andra delen. Den bör högst vara 4 våningar hög. Den andra delen kan vara en våning högre. Taket bör inte utformas med valmade gavlar som avviker från de kulturhistoriska värden som finns i området. Låt sadeltakets form vara synlig fram till gavlarna.

Sammanfattning område A:

Att bebygga denna markyta med byggnad i föreslagen skala och volym medför många problem, stort naturintrång (skövling av marken), otillräcklig angöring och tillgänglighet till byggnadens entréer, dominerande inslag i området och bristande hänsyn till omgivningens byggnader och kulturhistoriska värden.

Föreningen har stor förståelse för behovet av fler bostäder i Stockholm och att tillgängliga områden i Bromma utnyttjas för nya bostäder. I förslaget behöver byggnadens storlek, höjd och tjocklek minskas och angöringen till byggnaden förbättras. Byggnadens placering längs Spångavägen kan ha det positiva med sig att trafikbullret till bakomliggande parklekplats som idag till viss del tas upp av bullerplank, kan minskas. Dock måste lägenhetsfönster mot Spångavägen ges särskilt högklassigt ljuddämpande glas och balkonger tillåtas glasas in som skydd mot höga ljudnivåer.

Område B:

Som en pendang till byggnaden i område A föreslås här en byggnad längs med Spångavägen likaså i två olika hushöjder. Byggnadens tjocklek är likt den i område A. Här finns visserligen utrymme för en större hustjocklek men för att byggnaderna skall ha släktskap med varandra och omgivningen bör även denna byggnad ges mindre husdjup och förses med gavelspetsar och inte valmat tak. Marken här är i stort en plan gräsyta så inga naturvärden går förlorade

Hushöjden närmast korsningen är i förslaget 4 våningar och den andra byggnadsdelen har 5 våningar. Hembygdsföreningen anser att även denna byggnads höjder bör minskas så att delen mot vägkorsning, södra delen, utförs i 3 våningar och den andra delen, mot norr, kan vara en våning högre. Detta med hänsyn till angränsande småhus och till den fornlämning som ligger på höjden bakom tomten. Utsikten från höjden får inte skymmas anser vi.

Byggnadshöjden samstämmer då också med den höjd som föreslås på den andra byggnaden på samma tomt, se nedan.

På tomten förslås ytterligare en byggnad i östra delen, närmast småhusen i Eneby. Den byggnaden föreslås få 3 våningars höjd. Det tillstyrker vi. Byggnaden föreslås även få rent sadeltak som vi tillstyrker. Mellan denna byggnad och byggnaden längs med Spångavägen placeras ett stort underjordiskt garage avsett för boende i både område A och B.

I detaljplanen framförs inget om behovet av skyddsrum i området. Vi anser att det föreslagna garaget skulle kunna inrymma ett skyddsrum.

Synpunkter på trafikföringen i och kring område A och B.

I förslaget får angöring, in- och utfart till bostäderna vid Spångavägen inte ske. Detta ger problem med stopp och lastplatser för boende och besökare i område A och B. I område B får infart ske över gångvägen som är en förlängning av den avstängda Hjortronvägen och förbindelsen med Spångavägen.

I denna del av detaljplanen har vi som hembygdsförening stora invändningar. Det är inte rimligt att belasta de trånga vägarna igenom det kulturhistoriskt värdefulla småhusområdet Eneby med trafik till och från hela det nyexploaterade områdets boendeparkerig. Förslaget måste omarbetas i denna del. Vi lämnar här förslag på hur det kan ändras.

1. Byggnaden i område B:s östra del, är placerad mycket nära det närmsta småhuset. Den bör flyttas västerut 4 – 5 meter, närmare den större byggnaden vid Spångavägen. Då blir avståndet till småhuset större. Vidare kan den befintliga och träddungen bevaras och fungera som visst insynsskydd och en naturlig övergång mot småhusbebyggelsen.
2. Ramp ner till garage läggs på gårdssidan, garagesidan, av byggnaden och kan då mynna i en kort vägsträcka in från rondellen på Spångavägen. Hjortronvägen och Kyrkoherdevägen kan vara fortsatt avstängda mot Spångavägen.
3. Om det är nödvändigt för snöröjning får utrymme för vändning av plogbil tas från tomtmarken
4. Om så krävs får rondellen anpassas till ut- och infart till p-garaget.
5. För att ge större plats för buss att svänga in på hållplats vid Spångavägen kan hållplatsen flyttas 10 – 15 meter norrut.

Vi bilägger skiss på vårt förslag till ändring för område A och B i **Bilaga 1**.

Område C:

Småstugeområdet Eneby har av stadsmuseet klassificerats äga stort kulturhistoriskt värde (grönmarkerat). Det innebär att ändringar på befintlig bebyggelse och utformning av tillkommande byggnader skall ske med stor hänsyn till befintliga värden.

I detaljplanen föreslås att en stor obebyggd yta, som tidigare reserverats för ledningsdragningar utnyttjas för bebyggelse. Hembygdsföreningen instämmer i att marken bebyggs med markbostäder. Inplaceringen måste utföras med stor hänsyn till kultur- och naturvärden samt omhändertagande av stora mängder regnvatten.

Småhusen i Eneby ligger i öppna trädgårdar med genomsiktighet och ljusinsläpp mellan husen. De föreslagna radhuslängorna ger ett kompakt, stängt och monotont intryck som avviker starkt från områdets karaktär. Vidare ser vi problemet med att utnyttja värdefull yta i husen till öppen carport. Vi menar att en öppen parkeringsyta i bostadsbyggnaden kan medföra stöldrisker, brandfaror med elbilar mm.

För att anpassa den nya bebyggelsen till områdets kulturhistoriska värden samtidigt som bebyggelsen förtätas föreslår vi att man väljer att bygga parhus. Parhus som också bredvid resp. hus kan förses med förråd och ev. klimatskydd för cyklar och bil. Bilar kan då köras in och parkeras på tomtmark. På så sätt ges genomsiktighet, grönska och ljusinsläpp mellan byggnaderna samtidigt som behovet av p-platser längs med gatan minskar.

Antalet bostadsenheter blir färre än i detaljplanens förslag men bebyggelsen blir anpassad till områdets kulturhistoriska värden och bostäderna blir bättre, särskilt om det finns barn i familjen.

Vi i hembygdsföreningen bilägger ett förslag till inplacering av parhusen, **Bilaga 2**.

Enligt den nu intresserade byggherren, som vi talade med på samrådsmötet, skulle radhusen upplåtas som bostadsrätter. Även parhus kan upplåtas som bostadsrätter. Med hänsyn till områdets historia anser hembygdsföreningen att parhus som upplåtes som enskilda enheter på friköpta tomter bör övervägas.

Inger Larsson
Ordförande i Bromma hembygdsförening

Bilagor:

Bilaga 1: Område A och B

Bilaga 2: Område C